

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobce: **F. D.**
zastoupený Mgr. M. D., zákonným zástupcem
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 2. 2024 č. j. MPSV-2024/35995-923, ve věci
příspěvku na péči,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 9. 2. 2024 č. j. MPSV-2024/35995-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobní námitky:

1. Žalobce se žalobou došlou zdejšímu soudu dne 14. 4. 2024 domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

republiky (dále jen „úřad práce“) ze dne 16. 5. 2023, přiznávající mu příspěvek na péči ve výši 3 300 Kč měsíčně od října 2021. Podle žalovaného i úřadu práce byl žalovaný z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu neschopen zvládat tři základní životní potřeby posuzované podle § 9 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) a je podle § 8 odst. 1 tohoto zákona považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Žalobce konkrétně nezvládá stravování, péči o zdraví a osobní aktivity. Ostatní životní potřeby zvládá ve standardu obvyklém jeho věku. Žalobce je narozen 19. 4. 2020, žádost podal dne 18. 10. 2021, tedy ve věku jeden rok a 6 měsíců.

2. Žalobce v nynější žalobě namítl nesprávné posouzení základních životních potřeb orientace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby.
3. Žalobce namítl nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro absenci vyhodnocení schopnosti zvládat veškeré aktivity vyjmenované u předmětných životních potřeb podle přílohy 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., (dále jen „vyhláška“) ve vztahu k nutnosti poskytovat žalobci mimořádnou péči při zvládání těchto aktivit.
4. Za nesprávný považoval právní názor žalovaného, že nezvládnutí, byť jen jedné z aktivit, nevede k nezvládnutí posuzované životní potřeby, když toto je v rozporu jak s § 2a vyhlášky, tak s konstantní judikaturou správních soudů; žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu z 25. 4. 2019 č. j. 8 Ads 271/2018–34.
5. Dále namítl, že ustanovení § 2a vyhlášky i s přihlédnutím k názoru žalovaného, že každodenní mimořádnou péčí je péče svým rozsahem, intenzitou a náročností o více než jednu třetinu přesahující péči poskytovanou osobě téhož věku bez zdravotního postižení, stále považuje za stěžejní právě rozsah, intenzitu a náročnost této nezbytné péče. Porovnání péče poskytované stejně starým zdravým dítětem a nezbytnou péčí o žalobce v napadeném rozhodnutí chybí; žalobce tvrzené konkretizoval u všech sporných základních životních potřeb.
6. Posudková komise se bez odůvodnění odchýlila od odborných závěrů ošetřujících lékařů; žalobce poukázal zejména na nezohlednění závěrů MUDr. T.
7. Aktivity hodnocené v rámci zvládání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby, posudkový lékař nezákonně podřadil pod zvládání základní životní potřeby péče o zdraví, a ačkoliv konstatoval nutnost mimořádné péče pro zvládnutí základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby, posoudil ji jako zvládnutou.
8. Na úplnost, přesvědčivost a správnost posudku mělo vliv nesprávné odborné složení posudkové komise.
9. Žalobce následně jednotlivé výhrady konkretizoval ve vztahu ke sporným základním životním potřebám.

Stanovisko žalovaného:

10. Žalovaný ve vyjádření odkázal na napadené rozhodnutí.

Posouzení krajským soudem:

11. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

12. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce požádal o příspěvek na péči dne 18. 10. 2021. Podle posudku posudkového lékaře OSSZ z 30. 12. 2021 je žalobcův zdravotní stav dlouhodobě nepříznivý a jeho rozhodující příčinou je atopická dermatitida. Žalobce v důsledku toho nezvládá dvě základní životní potřeby stravování a péči o zdraví. Posudek byl doplněn dne 7. 2. 2022, avšak nevedl k jinému posudkovému závěru. Na základě něj úřad práce žádost žalobce zamítl.
13. Toto rozhodnutí žalovaný dne 31. 3. 2022 zrušil, neboť posudek, ze kterého úřad práce vyšel, shledal neúplným a nepřesvědčivým.
14. Zdravotní stav byl posudkovým lékařem OSSZ zkoumán znovu a 2x doplněn, konkrétně dne 3. 5. 2022, 2. 6. 2022 a 1. 7. 2022. Závěrem posudkový lékař uzavřel, že rozhodující příčinou žalobcova nepříznivého zdravotního stavu je atopická dermatitida na podkladě polyvalentní dermatitidy, což vede k nezvládnutí tří základních životních potřeb: stravování, péče o zdraví a osobní aktivity. Platnost posudku byla stanovena od 18. 10. 2021 do 18. 4. 2025.
15. Na základě tohoto posudku a jeho doplnění úřad práce přiznal žalobci příspěvek na péči v prvním stupni.
16. Dne 18. 10. 2022 žalovaný prvostupňové rozhodnutí opět zrušil a uložil úřadu práce provést nové sociální šetření. K tomu došlo dne 21. 1. 2022 a byl zpracován další posudek OSSZ dne 15. 2. 2023, doplněn 14. 4. 2023. Posudkové zkoumání žalobce vedlo k závěru o nezvládnutí tří základních životních potřeb: stravování, péče o zdraví a osobní aktivity. Platnost posudku byla stanovena od 18. 10. 2021 do 18. 4. 2025 (šlo tedy o totožný závěr jako v pořadí druhém posudkovém zkoumání). Na základě toho rozhodl úřad práce potřeby dne 16. 5. 2023.
17. O námitkách proti tomuto třetímu rozhodnutí rozhodl žalovaný nyní napadeným rozhodnutím. Vyšel z posudku posudkové komise MPSV ze dne 14. 9. 2023, a jeho doplnění z 7. 12. 2023, která se s názory svých předchůdců ztotožnila a uzavřela, že žalobce vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat tři základní životní potřeby, a to stravování, péče o zdraví a osobní aktivity. Tento stav byl ke dne 18. 10. 2021 i ke dni vydání napadeného rozhodnutí.
- K žalobním námitkám týkající se posouzení aktivit a obsazení posudkové komise.*
18. Námitky, týkající se posouzení jednotlivých aktivit a obsazení posudkové komise žalobce koncipoval obecně a následně je provázal s námitkami ke sporným základním životním potřebám. Krajský soud považuje za účelné je na úvod vypořádat v této obecné rovině najednou.
19. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na péči jiné fyzické osoby, jsou-li starší jednoho roku a jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc jiné fyzické osoby potřebuje při zvládnutí základních životních potřeb (§ 7 zákona o sociálních službách). Stupeň závislosti zákon definuje počtem základních životních potřeb bez pomoci nezvládaných v § 8 zákona o sociální péči. Pro věkové kategorie mladší 18 let a starší 18 let je vyžadován pro tentýž stupeň závislosti jiný počet nezvládaných základních životních potřeb a jiný charakter péče.
20. Základní životní potřeby jsou uvedeny v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, s tím, že jejich bližší vymezení a způsob hodnocení stanoví prováděcí předpis (odstavec 6 Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

tohoto ustanovení). Tímto prováděcím předpisem je vyhláška č. 505/2006 Sb. (dále jen „vyhláška“).

21. Podle § 1 odst. 1 vyhlášky, *schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce.*
22. Podle § 2a vyhlášky, *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
23. Jak vyplývá již z jazykového znění citovaných ustanovení zákona o sociální péči a vyhlášky, je zcela nepochybné, že nezvládnutí kterékoliv z aktivit, jimiž je definována základní životní potřeba, vede k nezvládnutí základní životní potřeby jako celku. Totéž dovodila i konstantní judikatura správních soudů. Lze zmínit např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 50/2013-32 z 2. 4. 2014, jehož právní věta zní: *pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1. 1. 2012, rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu* (důraz tučným písmem přidal krajský soud). Rozhodnutí je správními soudy setrvale následováno, z nejnovějších rozhodnutí Nejvyššího správního soud lze zmínit např. rozsudek ze dne 17. 3. 2023, č. j. 6 Ads 100/2022-26.
24. Citovaný právní závěr byl přijat pro posouzení schopnosti zvládat základní životní potřeby osobou starší 18 let věku. To však nebrání jeho aplikaci při posouzení schopnosti zvládat základní životní potřeby osoby mladší 18 let, kterou žalobce je, neboť v tomto ohledu je posouzení zcela stejné a liší se pouze počtem nezvládaných základních životních potřeb pro dosažení stupně závislosti, vyloučením hodnocení základní životní potřeby péče o domácnost a charakterem pomoci, kterou tato osoba ke zvládnutí potřebuje, když se u osoby mladší 18 let vyžaduje pomoc ve formě *každodenní mimořádné péče*, oproti pomoci ve formě *každodenní pomoci, dohledu nebo péči*, což je podmínka pro osoby starší 18 let. Rozborem těchto pojmů se krajský soud bude zabývat níže. Zákon o sociálních službách ani vyhláška nestanoví žádná další speciální kritéria pro stanovení stupně závislosti u osob mladších osmnácti let. Vzhledem k věku není a priori vyloučena žádná aktivita definující jednotlivé základní životní potřeby ani potřeba mimořádné péče. Závěr, že nezvládnutí alespoň jedné aktivity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vede k závěru o neschopnosti zvládnout tuto základní životní potřebu, platí též pro posouzení osoby mladší 18 let.
25. Z jazykového znění citovaných ustanovení vyplývá rovněž další pravidlo, že schopnost zvládnutí základních životních potřeb je vymezeno schopností zvládat jednotlivé aktivity, které jsou stejné jak pro osobu starší 18 let tak pro osobu mladší. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27, s odkazem na výše citovaný rozsudek 3 Ads 50/2013, zdůraznil, že posouzení zvládnutí základních životních potřeb není intuitivní, ale vyplývá z objektivizovaných kritérií; těmito jsou právě aktivity nutné pro zvládnutí té které životní potřeby. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud upřesnil judikaturní požadavky na posudek tak, aby jej bylo možno považovat za úplný a přesvědčivý ve vztahu k posouzení jednotlivých aktivit (odstavec 31): *jinými slovy, posouzení schopnosti* Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

zvládat základní životní potřeby není intuitivní, ale vyplývá z objektivizovaných kritérií – příslušných dílčích aktivit základních životních potřeb. Jestliže v řízení o příspěvku na péči vzniknou pochybnosti o tom, zda je posuzovaný schopen zvládat určité dílčí aktivity základní životní potřeby, nepostačí pro zachování úplnosti, správnosti a přesvědčivosti posudku tyto pochybnosti rozptýlit paušálním tvrzením, že příslušnou základní životní potřebu posuzovaný zvládá. Naopak je nutné se detailně zabývat spornými dílčími aktivitami a doložit na zjištěném skutkovém stavu, zvládá-li je posuzovaný v přijatelném standardu.

26. Věk se tedy promítá pouze do přijatelného standardu v jejich zvládnutí. Pojem přijatelný standard je definován v poslední větě § 1 odst. 4 vyhlášky jako *zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby*. Judikatura správních soudů bohužel zatím tento pojem konkrétně nenaplnila. Částečně jej vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1 Ads 86/2014–40 ze dne 23. 9. 2014 „Soud považuje za podstatné zdůraznit, že správní orgány při posuzování stupně závislosti žadatele o příspěvek na péči zkoumají zvládání základních životních potřeb v **přijatelném standardu** (tedy pouze v určitém základním rozsahu), nikoliv, jestli je posuzovaná osoba schopna tyto své potřeby obstarávat ve stejné míře, jako v případě absence zdravotního postižení“ (odst. 15).
27. Vycházejí z uvedeného lze shrnout: aby byl posudek úplný a přesvědčivý, musí posudková komise při posouzení zvládnutí každé základní životní potřeby posoudit, zda je posuzovaná osoba schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat jednotlivé aktivity, kterými je tato vymezena, neboť tyto a pouze tyto jsou zákonem předvídanými objektivními kritérii. To však neznamená, že by se posudková komise v posudku musela vždy vyjádřit ke každé z aktivit. Není – li o jejich zvládnutí pochybnost, postačí v posudku uvést pouze závěr, zda základní životní potřeba zvládnutá je či není. Naopak, jsou – li o zvládnutí některé z aktivit pochybnosti, je posudková komise povinna se k jejímu zvládnutí vyjádřit, a to konkrétně tak, aby byl i laikovi srozumitelný důvod. Důvod opět nemůže být všeobecný či intuitivní, ale musí z něj vyplývat příčinná souvislost mezi konkrétním funkčním dopadem nepříznivého zdravotního stavu na zvládnutí posuzované aktivity a musí odpovídat všem kritériím vymezeným ve vyhlášce, zej. § 1 až 2c. Jedině tak je splněn požadavek přezkoumatelnosti, úplnosti a přesvědčivosti. Pochybnosti o zvládnutí mohou vyplynout ze závěrů sociálního šetření, z podkladových lékařských zpráv a dalších podkladů uvedených v § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách a pochyby může též vznést sám žadatel o dávku.
28. Námitka žalobce, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné již z toho důvodu, že vychází z posudků, ve kterých se posudková komise nevyjádřila ke zvládnutí všech aktivit definujících příslušnou základní životní potřebu, tedy není správná.
29. Žalobce namítl nesprávné složení posudkových komisí z důvodu, že klinický lékař není z oboru, do kterého spadá postižení žalobce. Judikatura správních soudů dospěla k závěru, že pro řádné složení posudkové komise zásadně postačí splnění požadavků vyplývajících z § 16 zákona č. 582/1991 Sb., podle kterého *posudkové komise ministerstva jsou nejméně tříčlenné. Předsedou posudkové komise může být jen lékař. Předseda posudkové komise a tajemník posudkové komise jsou vždy zaměstnanci zařazení k výkonu práce v ministerstvu; tajemník je členem posudkové komise. Dalšími členy posudkové komise jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů*. Odpovědnost za volbu klinického lékaře má předseda komise, toto nestanoví žádný právní předpis. Nesprávné obsazení klinického lékaře může představovat nesprávné obsazení komise pouze v případě, pokud vede k tomu, že posudek Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

není úplný a přesvědčivý. Taková souvislost by ovšem musela být přesvědčivě a přezkoumatelně namítána a prokázána, což žalobce v posuzované věci neučinil, když jeho námitka je pouze v rovině domněnky. To však pro závěr o nesprávném složení posudkové komise není dostatečné a námitka proto není důvodná.

Námitky nesprávného vyhodnocení mimořádné péče

30. Žalobce považuje za nesprávné posouzení základních životní potřeb z důvodu nehodnocení a nesprávného hodnocení mimořádné péče, kterou žalobce k jejich zvládnání potřebuje.
31. Z ustanovení § 8 zákona o sociální péči vyplývá rozdíl v pomoci, kterou ke zvládnání základních životních potřeb vyžaduje závislá osoba mladší a starší 18 let. Zatímco závislá osoba starší 18 let pro zvládnání příslušné základní životní potřeby vyžaduje *každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby* (§ 8 odst. 2 zákona o sociálních službách), závislá osoba mladší 18 let vyžaduje *každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby*. Mimořádnou péči definuje § 10 zákona o sociálních službách jako *péči, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku*. Zjišťuje se z porovnání rozsahu, intenzity a náročnosti péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Nepřihlíží se k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje.
32. Z důvodové zprávy k tomuto ustanovení vyplývá, že *v případě posuzování stupně závislosti u osob do 18ti let věku je nezbytné odlišit potřebu pomoci, vyplývající z věku dítěte a tomu odpovídajícího stupně rozvoje jeho schopností, od potřeby péče, která vyplývá ze zdravotního postižení. Tomu odpovídá zvolené řešení § 10.*
33. Podle komentáře k tomuto ustanovení: *pokud u posuzovaného dítěte z důvodu věku a jemu odpovídajícímu vývojovému stupni ještě nejsou vyvinuty schopnosti nezbytné ke zvládnání životní potřeby, k nezvládnutí úkonu se nepřihlíží. Výjimečně je možno uznat pomoc i při nezvládnání základní životní potřeby, kterou nezvládá ani stejně staré dítě bez postižení, pokud je ke zvládnutí potřeba mimořádné péče, tj. péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku. U dětí do 18 let věku se dále vůbec nehodnotí zvládnání životní potřeby péče o domácnost* (Janečková, Mach, Komentář, Wolters Kluwer, Praha 2016, publikován na ASPI).
34. Judikatura správních soudů nepodrobila citované ustanovení detailnímu rozboru. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Ads 100/2022-26 ze dne uvedl: *to znamená, že neschopnost zvládnout některou aktivitu v určité základní životní potřebě z důvodu nízkého věku a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje se nepovažuje za neschopnost zvládat konkrétní základní životní potřebu. Uvedené však neplatí, pokud osoba z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při zvládnání základních životních potřeb nebo některé z aktivit, kterými jsou základní životní potřeby vymezeny, vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, tedy péči poskytovanou navíc (nad rámec péče běžné), která svým rozsahem, intenzitou a náročností přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku bez zdravotního postižení* (odst. 19).
35. V rozsudku č. j. 4 Ads 167/2015-27 z 19.9.2015 Nejvyšší správní soud připomenul, že *soudy nemají potřebné znalosti pro hodnocení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jeho vlivu na schopnost zvládat základní životní potřeby a pro hodnocení stupně bio-psycho-sociálního vývoje dítěte.*

36. Z uvedeného vyplývá, že citované ustanovení o tom, co se rozumí mimořádnou péčí, v sobě osahuje pojmy odborné, jejichž posouzení otázkou pro posudkové lékaře, a pojmy právní. Odborně medicínskou otázkou je otázka příčinné souvislosti mezi potřebnou péčí ke zvládnutí posuzované aktivity a funkčním dopadem zdravotního postižení posuzované osoby její zvládnutí. Jinými slovy, zda potřebu konkrétní péče ke zvládnutí posuzované aktivity vyvolalo – pouze a jedině – zdravotní postižení. Dále je úkolem posudkové komise stanovit, zda ke zvládnutí téže aktivity vyžaduje stejně stará zdravá osoba péči, která se liší od péče vyvolané zdravotním postižením. Ani toto posouzení není intuitivní, ale musí odpovídat současným vědeckým poznatkům, musí být podložené a musí splňovat náležitosti kladené na posudek, tedy úplnosti, srozumitelnosti a vnitřní nerozpornosti.
37. Citované ustanovení v sobě dále obsahuje neurčité pojmy právní, k jejichž výkladu je povolán správní orgán, nikoliv posudková komise. Jsou to pojmy *rozsah, intenzita a náročnost* a pojem *podstatně přesahuje*. Výklad těchto pojmů a jejich aplikace na posuzovanou věc je v pravomoci úřadu práce a žalovaného, nikoliv posudkové komise. Správní orgán tedy z posudku a dalších podkladů zjištěný skutkový stav ohledně péče, kterou posuzovaná osoba pouze v důsledku svého postižení vyžaduje ke zvládnutí příslušné aktivity, porovná s péčí, kterou – rovněž podle posudku – vyžaduje stejně stará zdravá osoba a vysvětlí, zda rozdíl odpovídá pojmu *podstatně přesahuje rozsahem, intenzitou a náročností*.
38. Žalobci lze tedy přisvědčit v názoru, že u sporných aktivit je nutné provést posouzení péče, kterou žalobce tvrdí a která podle něj vyplývá z jeho zdravotního postižení, zda tomu tak je, a poté provést její porovnání s péčí, kterou pro zvládnutí téže aktivity vyžaduje stejně stará zdravá osoba. Výsledek poté posoudit z hlediska kritérií rozsah, intenzita a náročnost, zda jde o péči podstatně přesahující. Zda tak žalovaný postupoval bude uvedeno u jednotlivých sporných základních životních potřeb.

K sporným základním životním potřebám

I.

39. Základní životní potřeba **oblékání a obouvání** je vymezena aktivitami *vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem*.
40. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku včetně jeho doplnění přijala závěr, že ji žalobce zvládá. Uvedla, „*ve věkové kategorii chlapce se dítě samo neoblékne ani neobuje, mimořádnou péčí v tomto věku nelze hodnotit, zvládá tuto základní životní potřebu*“. Dále uvedla s odkazem na sociální šetření dne 21. 11. 2022 „*chlapec u úkonu spolupracuje, což je v jeho věkové kategorii dostačující k tomu, aby zvládl tuto základní životní potřebu, mimořádnou péčí nelze hodnotit...*“. K námitkám žalobce, že vyžaduje větší péči než zdravé děti z důvodu postižení kůže, s odkazem na závěry ošetřujícího lékaře, posudková komise uvedla „*ve věkových kategoriích posuzovaného dítěte mimořádnou péčí v tomto věku nelze hodnotit dle přílohy k Instrukci (...) Pro zvládání této základní životní potřeby ve výše uvedených kategoriích*

postačuje, když dítě při oblékání a obouvání spolupracuje, což je prokázáno při sociálním šetření ze dne 21.11. 2022, zvládá tuto základní životní potřebu“.

41. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl posudková kritéria pro posouzení této základní životní potřeby, a uvedl aktivity, kterými je vymezena. Uvedl, že s ohledem na Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

psychomotorický vývoj dítěte ve věku 1-2 roky se dítě samo neoblékne a neobuje, ve věku 2-3 roky se také neoblékne a neobuje a ke konci druhého roku se učí spolupracovat, proto nelze mimořádnou péči hodnotit. Odvolal se na závěry posudkové komise, podle které má žalobce funkční schopnosti pro zvládání základní životní potřeby v přijatelném standardu. Zvýšená pozornost, kterou je oblékání a obouvání třeba věnovat vzhledem ke kožnímu onemocnění, nelze hodnotit, protože „*netvoří posudkový rámec základní životní potřeby*“.

42. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, z čeho žalovaný dovodil jím uvedená posudková kritéria. Tato obecně vyplývají z právních předpisů. Ani v zákoně o sociálních službách ani ve vyhlášce nejsou žalovaným uvedená kritéria definována. Krajskému soudu je známo, že to, co žalovaný uvedl jako posudková kritéria, zmiňuje instrukce náměstkyně ministra č. 7, č. 15-2006, o posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108-2006 (dále jen „instrukce“), pouze jako příklady příčin nezvládání této základní životní potřeby (k samotné instrukci viz níže, odstavec 44). Žalovaný zaměnil příklady, které mají sloužit interním předpisem jako vodítko posudkovým lékařům, s posudkovými kritérii. Pokud by byl doveden názor žalovaného do důsledku, bylo by posouzení zvládání základních životních potřeb posudkovou komisí nadbytečným, protože by stačilo zjistit, zda žadatel o dávku trpí žalovaným uvedeným postižením. Již z tohoto důvodu je nesprávný závěr, že „zvýšenou pozornost“ nelze hodnotit z důvodu, že „*netvoří posudkový rámec této základní životní potřeby*“. Žalovaný se tímto závěrem dopustil překročení své pravomoci. Posouzení, zda žalobcem tvrzená péče vyplývá z jeho zdravotního stavu, je totiž otázkou odborně medicínskou, na kterou musí odpovědět posudková komise (viz odstavec 36). Měl tedy trvat na jejím zodpovězení. Posudek, ze kterého žalovaný vyšel, navzdory jeho doplnění, na tuto otázku neodpověděl. Naopak, posudková komise se vyjádřila k tomu, zda péče, které se žalobce dovolává, svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně převyšuje péči, kterou je potřeby věnovat stejně staré zdravé osobě, což je ovšem posouzení, které náleží žalovanému. Napadené rozhodnutí je tedy v této části dílem nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) v úvaze žalovaného o posudkových kritériích, dílem nemá oporu ve spise (§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.). A je na místě je zrušit.
43. Žalovaný v dalším řízení nejprve požádá posudkovou komisi o doplnění posudku, ve kterém se posudková komise vyjádří k žalobcem tvrzené péči, zda vyplývá z žalobcova onemocnění a zda ji žalobce ke zvládání jednotlivých aktivit potřebuje. Současně se vyjádří, zda k jejich zvládání potřebuje péči i stejně stará zdravá osoba. Poté žalovaný posoudí, zda jde o péči, která svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně převyšuje péči, kterou je potřeby věnovat stejně staré zdravé děti. Neopomene neurčité pojmy vyložit a poté aplikovat na zjištěný skutkový stav.
44. Krajský soud nepřehlédl, že z instrukce vyplývá u dětí ve věci 1-2 roky „*mimořádnou péči nelze hodnotit*“, což lze chápat tak, že v tomto věku žádnou péči nelze posoudit jako podstatně převyšující péči poskytované stejně staré zdravé osobě. To je však v rozporu s ustanovením § 2b vyhlášky, ze kterého jednoznačně vyplývá, že i u aktivit, které posuzovaná osoba nezvládá z důvodu svého věku a tomu odpovídajícího biopsychosociálního vývoje, je nutno posoudit péči k jejímu zvládání, zda nejde o *péči každodenní mimořádnou*. Instrukce v tomto odporuje též § 7 odst. 3 a § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách, podle kterých je posouzení závislosti, a tedy zvládání základních životních potřeb, vyloučeno pouze u osob mladších jednoho roku. U starších osob posouzení zákonem vyloučeno není s výjimkou základní životní potřeby péče o domácnost. Posouzení péče jako mimořádné bez ohledu na věk připouští též právní teorie (viz komentář

citovaný v odstavci 33 tohoto rozsudku) a judikatura (viz rozsudek sp. zn. 6 Ads 100/2022, citovaný v odstavci 34 tohoto rozsudku). Instrukce je tak v této části v přímém rozporu s vyhláškou, která je obecně závazným právním předpisem vydaným na základě zákonného zmocnění a závazným pro všechny, jak pro správní orgány, tak i pro posudkové lékaře.

45. Pokud bude namítaná péče podle posudkových lékařů vyplývat ze zdravotního stavu žalobce, pak je žalovaný povinen posoudit, zda tato svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně převyšuje péči, kterou je potřeby věnovat stejně starému zdravému dítěti a podle toho rozhodnout, zda tato základní životní potřeba je či není zvládaná.

II.

46. Základní životní potřeba **výkon tělesné potřeby** je vymezena aktivitami *včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky*.

47. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku včetně jeho doplnění došla k závěru, že ji žalobce zvládá. Uvedla s odkazem na sociální šetření dne 1. 11. 2021: „*rodiče dítě přebalují, ve věkové kategorii chlapce se dítě učí vysazovat na nočník, samo ještě nezvládá, o mimořádnou péči - např. vybavování stolice, opakované cévkování, ošetřování stomie, ošetřování rozštěpových vad vývodových cest se nejedná, zvládá tuto základní životní potřebu*“. S odkazem na sociální šetření dne 21. 11. 2022: „*chlapec si během dne řekne, že chce na toaletu, rodiče ho tam doprovází a vysadí na běžné WC, které je opatřeno dětským prkénkem, chlapec má zácpu a vyprazdňuje se cca 1x týden, na noc používá pleny, o mimořádnou péči se nejedná, zvládá tuto základní životní potřebu*“. K námitkám žalobce, že vyžaduje větší péči než zdravé děti z důvodu dyspeptických potíží a obstipace, kdy je mu nutno podávat medikaci, provádět cviky nebo masáž, aplikovat čípky a používat rourku, uvedla „*jedná se o úkony, které lze podřadit pod základní životní potřebu pod písm. f), péče o zdraví, kde lze mimořádnou péči z těchto důvodů přiznat, což také bylo takto vyhodnoceno. Za mimořádnou péči v souvislosti se základní životní potřebou výkon fyziologické potřeby se považuje např. vybavování stolice, opakované cévkování, ošetření stomie, ošetřování rozštěpových vad vývodných cest, což však v daném případě není naplněno. Nejedná se ani o vybavování, jak se zákonný zástupce v odvolání domnívá, poněvadž nejde o vybavování stolice manuální formou, ale nýbrž prostřednictvím léků nebo příslušných cviků a pomůcek, což spadá pod základní životní potřebu péče o zdraví. PKMPSV uvádí, že posuzovaný zvládá tuto základní životní potřebu přiměřeně svým věkovým kategoriím*“.

48. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl posudková kritéria pro posouzení této základní životní potřeby, a uvedl aktivity, kterými je vymezena. Odvolal se na závěry posudkové komise a její posouzení péče, kterou žalobce v odvolání tvrdil, a uzavřel že žalobce tuto základní životní potřebu v přiměřeném standardu zvládá.

49. Ačkoliv je i zde nepřezkoumatelné stanovisko žalovaného ohledně posudkových kritérií, u kterých platí výše uvedené, tedy není zřejmé, z jakého právního přepisu je žalovaný čerpal, nevede to v tomto případě k nepřezkoumatelnosti posouzení jako celku, neboť závěr není vystavěn na rozporu tvrzené péče s posudkovými kritérii.

50. Z napadeného rozhodnutí a žaloby vyplývá, že jedinou spornou aktivitou vymezující zvládání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby, je schopnost se vyprázdnit. Ostatní aktivity nejsou sporovány. Žalobce poukazuje na to, že trpí zácpou, a proto není schopen se vyprázdnit bez medikace, včetně glycerinových čípků a rourky, a bez cviků a masáží. K tomu posudková komise uvedla, že nejde o vybavování stolice (pozn. soudu, rozuměj manuální odstranění tvrdé stolice z konečníku), tedy, implicitně, že nejde o Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

neschopnost se vyprázdnit, což by mohlo být v případě nutného vybavení stolice. Připustila, že uvedená péče je nutná a souvisí s onemocněním žalobce, ale pro její charakter jde o základní životní potřebu péče o zdraví. Zodpověděla i vysvětlila tedy odborně medicínské otázky – příčinnou souvislost tvrzené péče s onemocněním žalobce a souvislosti s posuzovanou základní životní potřebou, a to úplně a přesvědčivě, protože se vypořádala jak se skutečnostmi, vyplývající ze zdravotní dokumentace, se závěry sociálního šetření i s námitkami žalobce. Tímto byl žalovaný vázán. Vzhledem k tomu, že posuzovaná péče nesouvisí se spornou aktivitou vyprázdnit se, a tedy ani se zvládáním základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby, nebylo na místě tuto péči posuzovat s péčí, která je poskytována stejně starým zdravým dětem.

51. Krajský soud dodává, že posudková komise nevyhloučila tvrzenou péči pouze proto, že byla zohledněna při posouzení základní životní potřeby péče o zdraví, ale z důvodu, že nesouvisí s aktivitou vyprázdnit se. Žalobní námitky ohledně této základní životní potřeby tedy nejsou důvodné.

III.

52. Základní životní potřeba **tělesná hygiena** je vymezena aktivitami *včas použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.*
53. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku včetně jeho doplnění přijala závěr, že ji žalobce zvládá. Uvedla, „*ve věkové kategorii chlapce dítě hygienu samo nezvládá, mimořádnou péči v tomto věku nelze hodnotit, zvládá tuto základní životní potřebu*“. S odkazem na sociální šetření dne 21. 11. 2022 posudková komise uvedla, že k zvládnutí této základní životní potřeby postačuje, aby si žalobce umyl ruce, což zvládá. K námitkám žalobce, že vyžaduje větší péči než zdravé děti z důvodu postižení kůže, s odkazem na závěry ošetřujícího lékaře, posudková komise uvedla s odkazem na instrukci, že nelze mimořádnou péči hodnotit ve věku 1-2 roky a pro zvládnutí této základní životní potřeby ve věku 2-3 roky postačí, že si umyje ruce. Doplnila, že ačkoliv z nálezu ze dne 24. 3. 2022 vyplývají zvýšené požadavky na hygienu pro nebezpečí sekundární bakteriální infekce, není to důvodem pro zvýšenou hygienu, což vyplývá z nálezu stejné ambulance, podle které není denní koupel nezbytná a hovoří se o krátké koupeli obden v čisté vodě.
54. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl posudková kritéria pro posouzení této základní životní potřeby, a uvedl aktivity, kterými je vymezena. Uvedl, že s ohledem na psychomotorický vývoj dítěte ve věku 1-2 roky hygienu samo nezvládá, a proto nelze mimořádnou péči hodnotit. Ve věku 2-3 roky se hodnotí, zda si umyje ruce, což žalobce zvládne. Také se neoblékne a neobuje a ke konci druhého roku se učí spolupracovat, proto nelze mimořádnou péči hodnotit. Odvolal se na závěry posudkové komise, podle které má žalobce i přes zvýšenou péči o kůži funkční schopnosti pro zvládání základní životní potřeby v přijatelném standardu. Nutnost zvýšené péče o hygienu posudkové komise zohlednila u základní životní potřeby péče o zdraví.
55. Žalobce v odvolání popsal nároky na zvýšenou hygienu shodně jako v žalobě a odkázal se právě na závěry svého ošetřujícího kožního lékaře z 24. 3. 2022.
56. Z napadeného rozhodnutí ani ve vztahu k této základní životní potřebě není zřejmé, z čeho žalovaný dovodil zde uvedená posudková kritéria. Jak bylo uvedeno výše, tato obecně vyplývají z právních předpisů. Ani v zákoně o sociálních službách ani ve vyhlášce nejsou žalovaným uvedená kritéria definována. I v tomto případě žalovaný opsal z Instrukce to, co Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

Instrukce uvádí pouze jako příklady příčiny nezvládnání této základní životní potřeby. Zmínil – zcela nepřípadně, protože toto nebylo v řízení nikým uváděno – větu o tom, že preventivní dohled z důvodu případného rizika pádu nelze považovat za neschopnost tuto základní životní potřebu zvládat. I zde platí logická chyba žalovaného: pokud by jediným zdravotním postižením, které by mohly vést k nezvládnutí této základní životní potřeby, byly žalovaným uvedené stavy, byla by otázka posouzení dopadu zdravotního stavu na její zvládnání posudkovou komisí nadbytečná.

57. Žalovaný dovodil, že ve věku 1-2 roky nelze „hodnotit mimořádnou potřebu“, protože dítě „hygienu samo nezvládá“. Tento názor je však nezákonný. Žalovaný směřuje dvě věci. Jak bylo vysvětleno výše, *osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby* je definována dvěma skutečnostmi, které musí nastat kumulativně 1. *není schopna zvládat základní životní potřebu* a 2. k jejímu zvládnutí vyžaduje *každodenní mimořádnou péči*. Obě podmínky musí být splněny kumulativně. Při nezvládnutí kterékoliv základní životní potřeby (aktivity) je proto nutné se zabývat charakterem péče, kterou k jejímu zvládnutí posuzovaná osoba potřebuje. Jak soud vysvětlil v odstavci 44 tohoto rozsudku, z § 2b vyhlášky vyplývá povinnost posoudit co do mimořádnosti péči, kterou posuzovaná osoba ke zvládnutí aktivity tvrdí, že potřebuje, i u těch aktivit, které zdravá osoba stejného věku (a tedy stejného biopsychosociálního vývoje) nezvládá. Je tedy nutno rozlišovat péči odpovídající věku a jemu odpovídajícímu stupni vývoje a péči, která je tzv. navíc. Jejímu posouzení nebrání, že dítě žalobcova věku obvykle „hygienu samo nezvládá“ nebo pro období 2-3 roky si je schopno pouze „umýt ruce“, protože toto se vztahuje k první podmínce závislosti (schopnost zvládat jednotlivé aktivity, jež vymezují tuto základní životní potřebu). Je však povinností žalovaného se zabývat druhou podmínkou, tedy tím, zda péče, kterou žalobce pro zvládnutí ostatních aktivit potřebuje, je či není péčí přesahující péči poskytované stejně starému, ale zdravému dítěti. Obecný závěr, ze kterého žalovaný vyšel, je nezákonný.
58. Žalovaný se odkázal na závěry posudkové komise ohledně mimořádné péče. Zde však posudek trpí deficitem neúplnosti, neboť neodpověděl na otázku odborně medicínskou, k jejímuž zodpovězení je posudková komise povolána. Tedy, zda péče, kterou žalobce ke zvládnutí jednotlivých aktivit tvrdí, je či není nutná k jejich zvládnutí a zda vyplývá z žalobcova zdravotního stavu. Posudek je dále vnitřně rozporný. Posudková komise k žalobcem dovolávané lékařské zprávě uvedla, že z ní zvýšená potřeba tělesné hygieny nevyplývá, i když je zde uvedena, protože z nálezu z předchozího roku vyplývá, že se má žalobce koupat obden v čisté vodě. Zde však posudková komise přehlédla, že buď je mezi oběma zprávami rozpor, o jehož odstranění se posudková komise ani nepokusila, anebo jsou v souladu, pouze reagují na jinou aktuální zdravotní situaci, nebo jsou v rozporu z důvodu značného časového odstupu 9 měsíců. Posudek je neúplný i proto, že nereaguje na zcela konkrétní popis péče, kterou žalobce potřebuje, která podle něj vyplývá z jeho zdravotního stavu a souvisí se zvládnutím této základní životní potřeby. Žalobce se neomezil jen na počet koupání, ale popsal, proč se musí často umývat s ohledem na alergen na oblečení, nutnost zvýšené opatrnosti s ohledem na postižená ložiska, což vede k časové náročnosti poskytované péče a intolerance na hygienické přípravky a dále nutnost nanášet krémy. Na toto posudková komise nereagovala.
59. Napadené rozhodnutí je tedy ve vztahu k této základní životní potřebě dílem nemající oporu ve spise (§ 76 písm. b) s. ř. s.) a dílem nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). A je na místě je zrušit.
60. Žalovaný v dalším řízení nejprve požádá posudkovou komisi o doplnění posudku, ve Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

kterém se posudková komise vyjádří k tvrzené péči, kterou podle žalobce ten ke zvládnání této základní životní potřeby potřebuje, zda je v souvislosti s žalobcovým onemocněním a zda ji žalobce potřebuje pro zvládnání jednotlivých aktivit, a zda tutéž péči potřebují i stejně staré zdravé děti. Poté žalovaný posoudí, zda jde o péči, která svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně převyšuje péči, kterou je potřeby věnovat stejně staré zdravé děti. Neopomene neurčité pojmy vyložit a poté aplikovat na zjištěný skutkový stav. Krajský soud nepřehlédl, že i v tomto případě z Instrukce vyplývá u dětí ve věci 1-2 roky „mimořádnou péči nelze hodnotit“, což lze chápat tak, že v tomto věku žádnou péči nelze posoudit jako podstatně převyšující péči poskytované stejně staré zdravé osobě. I v tomto případě platí uvedené v odstavci 44 tohoto rozsudku. Instrukce je tak v této části v přímém rozporu s vyhláškou, která je obecně závazným právním předpisem vydaným na základě zákonného zmocnění, závazným pro správní orgány i posudkové lékaře.

IV.

61. Základní životní potřeba **orientace** je vymezena aktivitami *poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.*
62. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku včetně jeho doplnění přijala závěr, že ji žalobce zvládá. Nejprve s odkazem na sociální šetření z 1. 11. 2021 uvedla, „rozeznává maminku i tatínka, reaguje na své jméno, nešel by sám k cizímu člověku, otáčí se za zvuky a podněty, které jsou pro něj zajímavé, zvládá tuto základní životní potřebu“. Dále uvedla s odkazem na sociální šetření dne 21. 11. 2022, že žalobce „rozeznává známé osoby od neznámých, orientuje se v bytě i v nejbližším okolí, poznává barvy, během šetření chlapec reagoval na zavolání, obracel se za zvukem, věnoval nám oční kontakt...“. K námitkám žalobce, že během ataků záchvatů v důsledku škrábání se není schopen se orientovat osobou, místem ani časem, posudková komise odkázala na závěry sociálního šetření s tím, že ve věkové kategorii se za schopnost orientace považuje, pokud dítě rozlišuje osob blízké a cizí, obrací se za zvukem, sleduje očima, splní jednoduchý pokyn, což žalobce zvládá. Potřebu mimořádné péče, kterou zástupce žalobce uvádí, „v souvislosti s orientací se u této základní životní potřeby nehovoří“.
63. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl posudková kritéria pro posouzení této základní životní potřeby, a uvedl aktivity, kterými je vymezena. Uvedl, že s ohledem na psychomotorický vývoj dítěte ve věku 1-2 roky se u této základní životní potřeby hodnotí, zda rozlišuje osoby blízké a cizí, obrací se za zvukem, sleduje očima, splní jednoduchý pokyn. Za neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu se hodnotí stav, kdy toto zvládat není schopen. Ve věku 2-3 roky se hodnotí rovněž, zda rozlišuje osoby blízké a cizí, orientuje se na obličeji i těle, obrací se za zvukem, sleduje očima, neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu znamená neschopnost zvládat tyto úkony. Odvolal se na závěry posudkové komise, podle které má žalobce funkční schopnosti pro zvládnání základní životní potřeby v přijatelném standardu. Občasnou zhoršenou orientaci v důsledku záchvatů nelze zohlednit, neboť se „nejedná o stav trvalý, kdy by byla orientace tak, jak je legislativně vymezen, těžce nebo úplně znemožněna“.
64. Z napadeného rozhodnutí ani ve vztahu k této základní životní potřebě není zřejmé, z čeho žalovaný dovodil zde uvedená posudková kritéria. Jak bylo uvedeno výše, tato obecně vyplývají z právních předpisů. Ani v zákoně o sociálních službách ani ve vyhlášce nejsou žalovaným uvedená kritéria definována. I v tomto případě žalovaný opsal z instrukce to, co Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

instrukce uvádí pouze jako příklady příčiny nezvládnání této základní životní potřeby; žalovaný opsál pouze část zde uvedených kritérií, aniž by uvedl, co jej vedlo k volbě právě těchto. I zde platí logická chyba žalovaného: pokud by jediným zdravotním postižením, které by mohly vést k nezvládnutí této základní životní potřeby, byly žalovaným uvedené stavy, byla by otázka posouzení dopadu zdravotního stavu na její zvládnání posudkovou komisí nadbytečná.

65. Dále uvedl, co se podle jeho názoru rozumí schopností zvládat tuto základní životní potřebu. Svůj názor neodůvodnil. Porovnáním uvedeného s instrukcí soud zjistil, že opsál zde uvedené. Instrukce ani žalovaný však nezohlednili kritéria zákonná a uvedená ve vyhlášce. Dále se odkázal na závěry posudkové komise ohledně zvládnání této základní životní potřeby, kde posudková komise pouze uvedla zjištění ze sociálního šetření, aniž by se zabývala zdravotním stavem žalobce a jeho dopadem na funkční schopnost zvládat tuto základní životní potřebu. Posudek je v této části neurčitý a neúplný, neboť to stěžejní, tedy odborně medicínský závěr, v něm není obsažen.
66. Co se týká žalobcem namítané potřeby péče v souvislosti s ataky, zde se posudková komise omezila na poněkud nejasné konstatování, že „*v souvislosti s orientací se u této základní životní potřeby nehovoří*“. Smysl této věty nelze žel ani z kontextu zjistit. Nevyplyvá z ní, zda tvrzená ztráta orientace osobou, časem a místem (tedy neschopnost zvládat druhou aktivitu tuto základní životní potřebu vymezující) v důsledku tvrzených záchvatů je z odborného hlediska u žalobce přítomna či nikoliv, pokud ano, jak často a jak je ztráta dlouhá. Pokud ke ztrátě dochází, zda z této skutečnosti vyplývá potřeba nějaké péče, kterou zdravá stejně stará osoba nevyžaduje, a pokud ano, jaké. K zodpovězení těchto otázek je povolána posudková komise, nikoliv žalovaný, neboť jde o otázky odborně medicínské, které žalovanému nepřísluší z odborného hlediska posoudit: Posudková komise však na ně nezodpověděla. Závěr žalovaného o zvládnutí této základní životní potřeby tedy vychází ze skutečností, které nemají oporu ve spise. Za této situace je předčasné posouzení péče poskytované při záchvatech, jak žalovaný v poslední větě uvedl, neboť zde chybí odborné závěry nezbytné pro přijetí takového závěru.
67. Napadené rozhodnutí je tedy ve vztahu k této základní životní potřebě dílem nemající oporu ve spise (§ 76 písm. b) s. ř. s.) a dílem nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). A je na místě je zrušit
68. Žalovaný v dalším řízení nejprve požádá posudkovou komisi o doplnění posudku zodpovězením na výše položené otázky. Teprve na základě takto doplněného posudku posoudí žalovaný, zda péče navíc (pokud zde bude shledána) splňuje či nesplňuje pojem podstatně přesahující svým rozsahem, intenzitou a náročností péči poskytovanou stejně staré zdravé osobě. Teprve na základě této úvahy vysloví závěr, zda jde či nejde o mimořádnou péči. Teprve pak bude možné učinit závěr o tom, zda žalobce spornou základní životní potřebu orientace zvládá či nezvládá ve smyslu § 8 odst. 1 zákona o sociální péči.

Závěr a náhrada nákladů řízení:

69. Krajskému soud nezbyvá než konstatovat, že rozhodnutí žalovaného je vystavěno na skutečnostech, které nemají oporu ve spise, trpí nedostatkem důvodů a je nezákonné. Žalovaný je podle 78 odst. 5 s. ř. s. vázán těmito právními závěry:

I. Pro hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby za účelem posouzení závislosti je i u osob mladších 18 let rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze 1 vyhlášky Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

(podrobně odstavec 24 tohoto rozsudku).

II. Schopnost zvládat základní životní potřeby je i pro osobu mladší 18 let vymezena schopností zvládat jednotlivé aktivity, které představují objektivizovaná kritéria pro její zvládnutí, to platí pro kteroukoliv věkovou kategorii osob mladších 18 let (podrobně odstavec 25 tohoto rozsudku).

III. Pokud jsou o zvládání některé aktivity pochybnosti, je posudková komise povinna se k jejímu zvládání vyjádřit, jinak její posudek nesplní podmínku úplnosti (podrobně odstavec 27 tohoto rozsudku).

IV. Pojmy rozsah, intenzita a náročnost a podstatně převyšuje, kterými je definována mimořádná péče, jsou neurčité pojmy právní. Jejich výklad a aplikace je úkolem správního orgánu, nikoliv posudkové komise (podrobně odstavec 37 tohoto rozsudku).

V. Instrukce náměstkyně ministra č. 7, č 15-2006, o posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108-2006, je v části, ve které obecně vyloučila posouzení péče jako mimořádné pro některé věkové kategorie, je nezákonná pro rozpor s § 2b vyhlášky ve spojení s §9 odst. 6 zákona o sociálních službách, a žalovaný ani posudkoví lékaři jí v této části nejsou vázáni (podrobně odstavec 44 tohoto rozsudku).

70. Další postup žalovaného soud popsal zejména v odstavcích 43, 45, 60 a 68 tohoto rozsudku.

71. S ohledem na uvedené krajský soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a), a b) a § 78 odst. 1 s. ř. s.

72. Co se týče náhrady nákladů řízení, v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, kterému v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Podle obsahu spisu žalobci žádný náklad řízení nevznikl. Soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 28. února 2025

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně